

## רוכבים ונוסעים בדרכים – מערך לכיתות ח'

### מטרות מרכזיות:

- העלאת המודעות של בני נוער לסכנות בדרך כרוכבים וכנוסעים בדרכים.

### מסרים מרכזיים:

- הגברת האחריות האישית בעת רכיבה ונסיעה בדרכים
- הטמעה של כללי בטיחות

### מהלך הפעילות:

#### רקע

מידי שנה מעורבים בתאונות דרכים כ-320 רוכבי כלי רכב לא ממונעים, מתוכם כשליש ילדים ובני נוער. הסכנה גוברת בקרב ילדים ונוער משום שילדים פחות נוטים לחבוש קסדה ולשמור על כללי הבטיחות. בניגוד לנוסעים ברכב, רוכבי האופניים אינם מוגנים ע"י מרכב הרכב, כרית אוויר וחגורות בטיחות – הדבר היחיד שעשוי להגן עליהם הוא קסדה ואביזרי בטיחות. בשנים האחרונות התרחבה תרבות הרכיבה על אופניים בארץ. לרכיבה על אופניים יתרונות רבים – נסיעה ירוקה, זמינה, זולה ובריאותית. עם זאת, הרכיבה בארץ מסוכנת לרוכבי האופניים, והם מתקבלים לא פעם בחוסר סבלנות ובעוינות על ידי נהגי המכוניות. בעשור האחרון נהרגו 140 רוכבי אופניים ולמעלה מ-800 רוכבים נפצעו באורח קשה.

#### מבנה המפגש

נושא	מתודה	משך	עזרים
פתיחה	1. מצגת 2. תיאור מקרה-שניאור חשין 3. סרטון	10 דק'	<ul style="list-style-type: none"> <li>• מקרן</li> <li>• ברקו</li> <li>• מחשב</li> <li>• אינטרנט</li> <li>• רמקולים</li> </ul>
<b>חלק א'</b> רכיבה נכונה על אופניים, הסכנות בדרך ותקינות אופניים	1. נתונים 2. זהו את הסכנות-סרטון	15 דק'	
<b>חלק ב'</b> מקומות רכיבה בטוחים		2 דק'	
<b>חלק ג'</b> קורקינט, סקטבורד, רולר בליידס וכלים נוספים		2 דק'	
<b>חלק ד'</b> בטיחות נוסעים (חגורת בטיחות, היסח דעת נהג, השפעה על ההורים)	Kahoot	5 דק'	יש לפתוח מראש את הקישור ל-kahoot
סיכום		2 דק'	

**לינק למצגת PREZI**

[http://prezi.com/hhnpd-zdm23f/?utm\\_campaign=share&utm\\_medium=copy](http://prezi.com/hhnpd-zdm23f/?utm_campaign=share&utm_medium=copy)

**לינק ל-Kahoot**

<https://play.kahoot.it/#/?quizId=fca673df-f579-40d4-bb56-88d1b8cccdeb>

**סיכום:**

רכיבה ונסיעה בטוחה רלוונטית בכל גיל!  
הקפידו על חבישת קסדה, רכיבה על פי החוק בשבילי אופניים או בשולי הכביש, תקינות האופניים.  
בעת נסיעה ברכב הקפידו על חגורת בטיחות ועזרו לנהג להיות מרוכז בנהיגה.

## נספח – מערך הפעילות

### פתיחה

#### תמיד לזכור!

1. הצגה עצמית
2. דגשים חשובים בזמן ההרצאה – פלאפונים, שאלות, וכו'
3. הצגת נושא ההרצאה- נוסעים ורוכבים בדרכים! נדבר על האחריות שלנו כרוכבי רכב לא ממונע וכנוסעים.

#### שקופית 1- על מה נדבר היום?

הצגת הנושאים:

1. רכיבה על אופניים- רכיבה נכונה על אופניים, הסכנות בדרך ותקינות אופניים
2. מקומות רכיבה בטוחים
3. לא רק אופניים...- קורקינט, סקטבורד, רולרבליד וכלים נוספים
4. בטיחות נוסעים- חגורת בטיחות, היסח דעת, השפעה על ההורים.

אז בואו נתחיל.....

#### שקופית 2- מי אנחנו? הצגת אור ירוק

עמותת "אור ירוק" הוקמה בשנת 1997 ע"י אבי נאור, שאיבד את בנו רן בתאונת דרכים ב-1995, כשהוא רק בן 19. באותה שנה מספר ההרוגים הגיע ל-706 ובשנת 2017 עמד על 364 הרוגים, הישג משמעותי אך לא מספיק. חשוב! מ-2012 אנחנו במגמת עלייה משמעותית של 80 הרוגים. מטרת העמותה היא לצמצם את מספר הנפגעים בתאונות דרכים ולהוביל את המאבק בתאונות הדרכים בישראל.

#### שקופית 3-4- למה בכלל לדבר על הנושא?

סרטון

### חלק א'- הסכנות, רכיבה בטוחה ותקינות

#### שקופית 5-8- קצת נתונים:

-	14 רוכבי אופניים נהרגים בממוצע כל שנה
-	כ-1 מכל 5 רוכבי אופנים מעורב בתאונה בשנה.
-	23% מהנפגעים מתחת גיל 14!

בנוסף...

- עליה של 14% בכמות רוכבי האופניים שנפגעו קשה, ו-40% בכמות רוכבי האופניים שנהרגו בתאונה.

- 95% מהנפגעים ו-50% מההרוגים נגעו בערים בפגיעת "חזית אל צד" (כ-50% אופניים חשמליים).
- לפי החוק- יש לרכב על שבילי האופניים או על הכביש בצמוד לשפת המדרכה הימנית!
- רק 19% (בקרב ילדים) חובשים קסדה!
- 50% מדברים בטלפון תוך כדי נהיגה
- 95% עד גיל 17 מרכיבים נוסע

## שקופית 9-13 - זהו את הסכנות-סרטון

- ☒ רוכב אופניים עובר ברמזור אדום ונפגע
- ☒ רכיבה באמצע הכביש
- ☒ רכיבה על מדרכה- מסכנת את הולכי הרגל! ועשויה להעמיד אתכם כרוכבים במצב לא נעים! (אין כיום ביטוח לרוכבים ובמקרה של פגיעה ההורים יצטרכו לשלם כל חייהם לנפגע)
- ☒ התפרצות לכביש - הנהג לא יכול להספיק להגיב לרוכב אופניים שמתפרץ לכביש!
- ☒ ללא קסדה
- ☒ מעבר באור ירוק תוך כדי רכיבה- גם באור ירוק חשוב מאוד להפנות תשומת לב מירבית למתרחש בכביש!
- ☒ פגע וברח- נהג עובד באדום ופוגע ברוכב אופניים

**תיאור מקרה- שניאור חשין ז"ל** נהרג ב- 18/6/2010 בתאונת פגע וברח בכביש 5 ע"י נהג שיכור ותחת השפעת סמים. הנהג פגע בשניאור, שרכב על אופניו, וברח מזירת התאונה. הנהג נתפס וקיבל 12 שנות מאסר.

(שקופית 9- תחילה לשאול את התלמידים אילו סכנות זיהו ורק לאחר מכן לעבור לשקופיות הבאות המפרטות את הסכנות)

## שקופית 14-22 - רכיבה נכונה

הסכנה בכלי רכב לא ממונעים: אופניים, קורקינט, סקטבורד ועוד, הן שאין אמצעי מיגון כמו ברכב שמגן על הרוכב, אין צורך ברישיון (יש מדינות שנדרשת לוחית רישוי על אופניים ובעבר נדרש בארץ רישיון!) ואין מודעות לחוקי התנועה.

הקפידו!

1. חבשו קסדה!- 80% מהפגיעות הן פגיעות ראש  
שאלה: אף אחד לא באמת לובש קסדה, זה לא מגניב, מה תעשו?  
a. מגינים - מומלץ להשתמש באביזרי בטיחות נוספים כגון מגני ברכיים, מגיני מרפקים, כפפות, נעליים סגורות.
2. היו מרוכזים ברכיבה ועם שתי ידיים על הכידון- היסח דעת כמו דיבור בפלאפון, הוא אחד הגורמים המרכזיים לתאונות!
3. רכיבה עם חברים צריכה להתנהל בטור, אחד אחרי השני- למה?
4. בחשיכה - חובה ללבוש בגדים זוהרים או בולטים

לא לעשות!

1. אין לאחוז ברכב אחר בשעת הרכיבה, ואין לחבר את האופניים לרכב אחר
2. אל תרכיבו חברים! זה עלול לגרום לאיבוד שיווי משקל
3. בזמן חציית מעבר חצייה אסור לרכוב על הכלי
4. השתמשו באופניים לרכיבה בלבד ולא לביצוע פעולות

## שקופית 23 - תקינות

\*על הכלי להתאים לגובה הרוכב. כלי שאינו מתאים לגובהו עלול לגרום לאיבוד שיווי משקל.  
\*יש לוודא כי בכלי מותקנים מחזירי אור - מלפנים, מאחור ועל הגלגלים וכן שמותקן בהם פעמון או צופר

## חלק ב' - מקומות בטוחים לרכיבה

### שקופית 24 - רכיבה בשביל אופניים

מסלול בטוח – יש לתכנן מראש מסלול רכיבה בטוח: שבילי אופניים, רחובות שבהם תנועת כלי הרכב דלילה וכדומה.

### שקופית 25 - רכיבה על הכביש

ברכיבה על הכביש יש להיצמד ככל האפשר לצדו הימני של הכביש. הימנעו מעקיפת מכוניות. אם יש בסביבה שבילים או שוליים סלולים, רצוי להשתמש בהם.

**שאלה:** מה תעשו במקרה שאין שביל אופניים והכביש סואן מאוד? לא רוכבים!

### שקופית 26-29 - חוקי התנועה

**זכרו- האופניים הם כלי תחבורה לכל דבר וכל חוקי התנועה חלים עליהם**

דוגמאות:

- א. עצור- לרוב נמצא בצמתים, יש להיזהר ולבצע עצירה מלאה לפני כניסה לצומת! יש לתת זכות קדימה לכל רכב/הולך רגל שמגיע מנתיב אחר בצומת.
- ב. תן זכות קדימה להולכי רגל החוצים- תמרור שמציין שלפניך מעבר חצייה ויש לתת להולכי רגל זכות קדימה.
- ג. רמזור- בין אם בשביל אופניים או בשולי הכביש, תמיד נרכב באור ירוק בלבד!

## חלק ג' - שקופית 30 - קורקינט, סקטבורד ורולר-בליידס

כלי רכב לא ממונעים כמו קורקינט, סקטבורד ורולר מעורבים בתאונות באותה מידה כמו אופניים!

- קורקינט המונע ע"י בנזין אינו חוקי - **מרבית הקורקינטים הממונעים שנמכרים בארץ אינם חוקיים.**
- המהירות המותרת לקורקינט חשמלי הינה 12 קמ"ש.
- בכל שנה נפצעים מאות בני נוער כתוצאה מרכיבה על קורקינט חשמלי.
- בכל נסיעה על אחד מכלים אלו יש להרכיב אמצעי מיגון מלאים ולהתנהג בהתאם לכללי התנועה.

## חלק ד' - שקופית 31 - בטיחות נוסעים KAHOOT

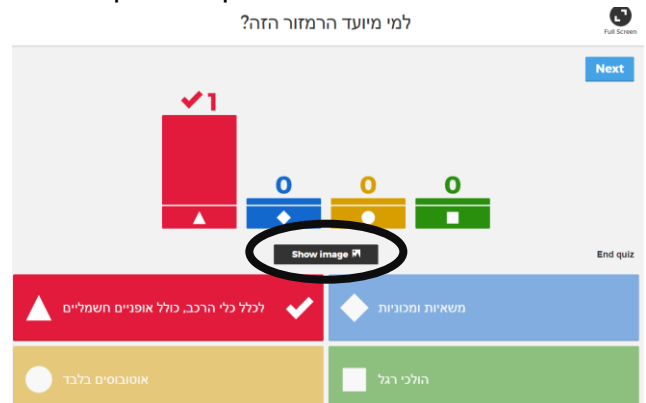
לינק

<https://play.kahoot.it/#/?quizId=fca673df-f579-40d4-bb56-88d1b8cccdeb>

יש ללחוץ על התמונה של הפלאפון על מנת לפתוח את המשחק. התלמידים יפתחו בפלאפון את האתר <https://kahoot.it> ויכניסו את קוד המשחק המוצג על המסך.

הערה-

במידה והילדים כבר ענו והמסך ממשיך הלאה מהתמונה/סרטון, ניתן ללחוץ על הפס השחור הזה:



סרטון-

עוד קצת נתונים:

כ-30% לא חוגרים במושב האחורי!

כ-50% בגילאי 0-15 לא חוגרים כלל או חוגרים שלא כהלכה!

כ-60% הרוגים בשנה!

כ-25,000 נוסעים נפגעים בשנה!

## שאלה 1- סרטון אשר אלקבץ

בנסיעה קצרה מאוד (עד 500 מ') אין צורך לחגור חגורת בטיחות...  
✓ תשובה- לא נכון, יש לחגור חגורת בטיחות בכל נסיעה  
! חגורת בטיחות מפחיתה את חומרת הפגיעות בכ-40%!

## שאלה 2-

שיחה בטלפון סלולרי מגדילה את הסיכון לתאונה פי...  
✓ תשובה- 4

## שאלה 3- סרטון

הנוסעים ברכב צריכים להקפיד לשוחח עם הנהג על מנת שישאר ערני...  
✓ לא נכון, יש להימנע מלהסיח את דעת הנהג מנהיגה!

## היסח דעת של נהג

כאשר דעת הנהג מוסחת יש יותר סיכוי לתאונה!  
מחקרים מראים שלילדים השפעה ניכרת על הוריהם בהתנהגות בטוחה בדרכים! יש לכם את הכח להשפיע!  
למשל- ילדים במושב באחורי חוגרים יותר ממבוגרים!

## שאלה 4- סרטון

חגורת הבטיחות נועדה:

- ✓ תשובה: כל התשובות נכונות-
- מפזרת את עוצמת המכה על פני שטח גוף הנוסע
- שומרת על הנוסע בתוך כיסאו וברכב
- מספקת את ההגנה הטובה ביותר בשימוש יחד עם כריות אוויר

## התנגשות ראשונה

הרכב פוגע באובייקט. ההתנגשות עוצרת את הרכב, אבל לא את הנוסעים. אם הנהג והנוסעים אינם חגורים, הם ממשיכים לנוע!

## התנגשות שנייה

אם הנהג איננו חגור, הוא מתנגש בחלקים הפנימיים של הרכב.  
אם יש נוסעים נוספים ברכב שאינם חגורים הם עלולים להתנגש זה בזה, ביושבים קדימה או בחלקים הפנימיים של הרכב.

**שאלה:** אז מה חשוב לזכור כרוכבים ונוסעים?

- ✓ חבשו קסדה ומגנים
- ✓ רכבו רק בשבילי אופניים או בשולי הכביש
- ✓ שמרו על האופניים תקינים- גובה הכיסא ומחזירי אור
- ✓ שמרו על כללי הכביש-רמזורים, מעבר חצייה בהליכה
- ✓ הימנעו משימוש בפלאפון בזמן רכיבה- שתי ידיים על הכידון!
- ✓ בלילה לבשו בגדים בולטים
- ✓ חגרו חגורת בטיחות
- ✓ עזרו לנהג להביא אתכם ליעד בשלום